

KIRURGIJA

Nadomir Gusić

Krajem rujna 1896. sagrađena je nova Civilna bolnica sustavom paviljona na današnjoj lokaciji brežuljka Sv. Mihovila. Smještena u 8 zgrada, s 300 kreveta, sa sedam uposlenih liječnika, s Internim, Kirurškim, Zaraznim i Psihijatrijskim odjelima te mrtvačnicom, upravnim odjelom, dezinfekcijom i stambenim dijelom za medicinske sestre. Kasnije se otvaraju Kožno-venerični odjel, Rodilište i Očni odjel. Kirurgija je tada bila smještena u današnjem zdanju Psihijatrije. Godine 1908. otvoren je novi Kirurški odjel nadogradnjom tadašnjim psihijatrijskog paviljona. To je zgrada u kojoj je Kirurgija ostala do 2000. kada je premještena u staru, ali adaptiranu Mornaričku bolnicu.

Mnogo se promjena, sretnih i manje sretnih događaja zbilo na Kirurgiji u zadnjih 14 godina. Dr. Irenko Srdoč, od 1993. do 1998. godine bio je ravnatelj Opće bolnice Pula, a prim. mr. sc. dr. Igor Povrza-

nović pomoćnik ravnatelja za medicinska pitanja. Na urologiju dolaze 1994. dr. Fabio Božac i 1997. dr. Sanjin Sandrić te specijaliziraju urologiju. Pod vodstvom prim. mr. sc. dr. Igora Povrzanovića unaprjeđuju klasičnu urologiju, i u suradnji s kirurzima uvode neinvazivne videoendoskopske retroperitonealne urološke zahvate i nove endourološke intervencije. Na kirurgiju dolaze i specijaliziraju opću kirurgiju 1994. dr. Franko Marušić, 1997. dr. Bojan Gluhačić, 1997. dolaze ortopedi iz Rovinja dr. Robert Aladić, dr. Ernesto Tiani i dr. Zdravko Laštre te se uvode i neki ortopedski zahvati, koji su dotad rađeni u Rovinjskoj bolnici. U mirovinu odlaze prim. dr. sc. Vladimir Fedel 1998. i doc. dr. sc. Mario Glavaš 2001. U Pulu dolazi i neurokirurg dr. Luka Stančić iz Zagreba, a potom i drugi neurokirurg doc. dr. sc. Marin Stančić iz Rijeke. Osniva se Odjel za traumatologiju, ortopediju i neurokirurgiju koji vodi dr. Vilijam Bilić,

Djelatnici Kirurgije

a potom se 2001. Odjel za neurokirurgiju odvaja i postaje samostalan. Do odlaska u Zagreb 2003. Neurokirurgiju vodi doc. dr. Marin Stančić. Po njegovom odlasku u Draškovićevu kliniku u Zagreb, u Pulu dolazi neurokirurg dr. Ghassan Aweja iz Zagreba. Zatim neurokirurgiju vodi dr. Luka Stančić. Specijalizaciju iz opće kirurgije 1999. i 2001. započinju dr. Robert Radolović i dr. Roberto Jukopila, a specijalizaciju iz urologije 2001. dr. Predrag Mamontov.

Kirurgijom rukovodi od 1991.-1992. prim. Davor Pikot, a od 1992.-1996. doc. dr. Mario Glavaš. Od 1996.-2005. ponovno je rukovoditelj prim. Pikot.

Pod njegovim vodstvom razvija se intenzivno stručno usavršavanje odlaskom liječnika na edukacije u brojne klinike u zemlji i inozemstvu i dolaskom brojnih eminentnih stručnjaka na pulsku kirurgiju. Uz veliko zalaganje i entuzijazam dr. Nadomira Gusića, dr. Ivana Pasinija, dr. Ivica Fedela i dr. Ede Matoševića uvode se novi minimalno invazivni endoskopski zahvati u abdominalnoj, ortopedskoj i urološkoj kirurgiji (insuflacijske i gasless tehnike, laparoskopske kolecistektomije i apendektomije, suture perforiranog ulkusa, nefektomije i litotomije, varicocelektomije, enoskopske operacije preponskih kila).

Nakon edukacije u Londonu, dr. Ivica Fedel angažira se na razvoju onkokirurgije probavnog trakta, a zajedno s dr. Edom Matoševićem unapređuju staplersku i endokirurgiju probavnog trakta.

Dr. Nadomir Gusić i dr. Edo Matošević su prvi u Hrvatskoj izveli ekstraperitonealnu endoskopsku operaciju preponske kile. U suradnji s ginekolozima (dr. Mirko Dembić) učinili su i prve ginekološke endoskopske operacije na jajnicima i jajovodima, a u suradnji sa dr. Mikačevićem iz Lovrana izveo je dr. Gusić i prve artroskopske operacije na pulskoj kirurgiji. Mr. dr. Rajko Čelović osobito je angažiran u osuvremenjivanju liječenja prijeloma vanjskim fiksatorima i liječenju komplikacija prijeloma.

Prim. dr. Davor Pikot i dr. Renato Vidos nakon edukacije u SAD i Engleskoj izvode prve enoskopske torakalne zahvate i enoskopske ligature perforantnih vena. Održavaju tečajeve videoendoskopske ligature

perforantnih vena na kojima prisustvuju kirurzi iz Hrvatske i Slovenije.

Novine su dobrim dijelom omogućene nabavom nove opreme: dva videoendoskopska stupa, novih kautera, operacijskih svjetiljki, operacijskih stolova, novog mikroskopa, klasičnog instrumentarija i instrumentarija za neinvazivne kirurške zahvate.

Uvodi se i kompletna informatizacija i kompjuterizacija svih odjela, poliklinike i operacijskog trakta uključujući 24 satni pristup internetu.

Krajem kolovoza 2000. Kirurgija se seli u bivšu vojnu odnosno Mornaričku bolnicu, gdje stacionar i operacijski trakt bivaju smješteni na drugi kat, a u prizemlje poliklinika i hitni trakt. Abdominalni se odjel dijeli 2002. na Odjel za abdominalnu kirurgiju I. vođen od dr. Ivana Pasinija, a kasnije od dr. Ivica Fedela i Odjel za abdominalnu kirurgiju II. na čelu s dr. Edom Matoševićem i u čijem je sklopu i dječja soba kirurgije. Kao specijalizanti 2003. na Kirurgiju bivaju primljeni dr. Dejvis Močenić i dr. Anthony Ban, a kao sekundarci dr. Andrej Angelini i dr. Dino Jerončić koji započinju specijalizaciju iz opće kirurgije 2006. U mirovinu odlazi dr. Ivan Pasini (2003.), a prim. dr. Branko Filipović (2007). Dr. Ernesto Tiani vraća se u Rovinjsku bolnicu. U travnju 2004. u teškoj prometnoj nezgodi stradao je dr. Robert Aladić koji se nakon duže rehabilitacije vratio na Odjel ali bez odobrenja za rad u operacijskom traktu, čime pulska ortopedija ostaje na jednom ortopedu (dr. Zdravko Laštre), zbog čega je na kraći period usporen predviđeni razvoj ortopedije.

Posebna čast i priznanje pulskoj kirurgiji od Hrvatskog kirurškog društva bila je dodjela organizacije trećeg Hrvatskog kirurškog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem u svibnju 2002. u Puli na kojem je sudjelovalo oko 400 kirurga iz Hrvatske, Slovenije, BiH, Austrije, Češke, Njemačke i Poljske, sa 280 radova.

Pulska se kirurgija ponosi i svojim dostignućima na polju eksplantacijskog programa gdje je zahvaljujući prim. mr. sc. dr. Igoru Povrzanoviću i prim. dr. Zdenku Mitru postignula europske normative u broju

multiorganskih eksplantacija. Zahvaljujući njima organizirana je Hrvatska donorska mreža i 2003. na Brijunima održan prvi tečaj za transplantacijske koordinate. Uspostavljene su stručne veze sa španjolskim i talijanskim transplantacijskim centrima i posebno s našim Klinikama Merkur, Rebro i Dubrava u Zagrebu te Klinikom u Rijeci.

Na pulskoj je kirurgiji docenturu stekao doc. dr. Mario Glavaš, doktorate znanosti dr. Mario Glavaš i dr. Vladimir Fedel, magisterij dr. Igor Povrzanović, dr. Krešimir Franić, dr. Rajko Čelović, dr. Igor Mirković i dr. Dejvis Močenić. Primarijate su stekli dr. Ivan Matijašić, dr. Dragutin Deprato, dr. Ante Pešek, dr. Vladimir Fedel, dr. Mario Glavaš, dr. Igor Povrzanović, dr. Branko Filipović, dr. Davor Pikot i dr. Krešimir Franić. Napisano je na stotine znanstvenih i stručnih radova publiciranih u domaćim i u svjetskim časopisima. Pulski su kirurzi sa zapaženim radovima sudjelovali na niz sastanaka, simpozija i kongresa u zemlji i inozemstvu. Kirurgija se ponosi i prvom primjenom vakuum metode u liječenju kompliciranih rana u Hrvatskoj.

Sredinom 2004. neurokirurg dr. Ghasan Aweja odlazi u Varaždin, a zamjenjuje ga dr. Ivan Martinović, neurokirurg iz Mostara. Na jesen 2004. u mirovinu odlazi prim. mr. sc. dr. Igor Povrzanović ali ostaje i dalje na ispomoći djelatnosti. Početkom 2005. na Odjel kao sekundaraci bivaju primljen dr. Jurica Palaversić i dr. Lino Griparić, koji dobivaju specijalizaciju iz opće kirurgije 2006. Prim. dr. Davor Pikot podnosi ostavku (4. svibnja 2005) na mjesto rukovoditelja Djelatnosti. Rukovođenje Kirurgijom odlukom ravnatelja (23. svibnja 2005) preuzima dr. Vilijam Bilić koji za zamjenika postavlja dr. Nadomira Gusića i postavlja ga za voditelja Odjela za traumatologiju i ortopediju, dr. Vidos Renata za voditelja Odjela za torakovaskularnu kirurgiju, a dr. Igora Mirkovića za koordinatora operacijskog trakta. U teškoj prometnoj nesreći kod Matulja 30. lipnja 2005. poginuo je dr. Vilijam Bilić, rukovoditelj Kirurgije, dugogodišnji voditelj pulske traumatologije i ortopedije, izvrstan kirurg i učitelj.

KIRURGIJA DANAS

Dr. Nadomir Gusić biva postavljen 1. srpnja 2005. za v.d. rukovoditelja Kirurgije i voditelja Odjela za traumatologiju i ortopediju, a 2006. i rukovoditeljem Kirurgije i v.d. voditelja Odjela za trumatologiju i ortopediju. Dr. Nadomir Gusić potiče osamostaljivanje svih odjela i upućivanje liječnika na subspecijalizacije. Prvu subspecijalizaciju dobio je prim. dr. Davor Pikot iz vaskularne kirurgije a drugi subspecijalist iz vaskularne kirurgije postao je mr. dr. Igor Mirković. U tijeku su subspecijalizacije još 5 kirurga. Od Ministarstva zdravstva 2005. Kirurgija dobiva odobrenja za 4 specijalizacije iz opće kirurgije (dr. Andrej Angelini, dr. Dino Jerončić, dr. Jurica Palaversić i dr. Lino Griparić), 2006. godine još dvije specijalizacije iz opće kirurgije (dr. Andrej Ardalić i dr. Filip Rozman) te specijalizaciju iz urologije (dr. Alen Kocijančić) i jednu iz ortopeije (dr. Floriano Ferenaz) i 2007. još jednu specijalizaciju iz ortopedije (dr. Marin Petrinović). U svrhu kadrovske stručne pomoći na Odjelu za traumatologiju i ortopediju, nakon gubitka dr. Vilijama Bilića, angažiran je dr. Darko Matić, kirurg iz Zagreba, a primljen je i kirurg dr. Damir Kurtović.

Konačno se kadrovski popunjava Odjel neurokirurgije i vrši se priprema za odvajanje Urologije kao samostalne djelatnosti. Započeta je reorganizacija Hitnog kirurškog prijema i u tu svrhu organizirana su dva ITLS tečaja za suvremeno zbrinjavanje politraumatiziranih bolesnika. Izvršena je modernizacija opreme u operacijskim dvoranama (nove operacijske svjetiljke, ekstenzijski traumatološki i urološki operacijski stol, novi pokretni digitalni rtg pojačivač, moderni kauteri, ultrazvučni nož, formirana četiri endoskopska stupa za različite endoskopske operacije) te brojni novi setovi instrumenata za endoskopiju i traumatologiju. Konačno je dovršena klimatizacija operacijskog trakta i sterilizacije.

Na taj način su stvoreni uvjeti da operacijsko liječenje na svim odjelima bude u skladu s modernim kirurškim dostignućima. Traumatološki i ortopedski odjel dobili su potpuno novu dimenziju uvođenjem više od 20 novih minimalno invaziv-

nih operacijskih tehnika uz velike zasluge dr. Darka Matića. Dijafizarni prijelomi se liječe po principima biološke dinamične intramedulane osteosinteze, metafizni i zglobni prijelomi po principima stabilne ostesinteze i hibridne fiksacije. Primjenjuju se moderni cementni i bezcementni protetski zahvati na zglobu kuka i zahtjevni artroskopski zahvati na svim zglobovima.

Urolozi su uveli suvremene tehnike operiranja tumora prostate u suradnji s prof. dr. Ognjenom Krausom iz KB Sestre milosrdnice u Zagrebu, a također i moderne endourološke procedure i UZV asistirano postavljanje nefrostoma za drenažu bubrega. Traumatolozi su uspostavili tijesnu suradnju s traumatološkim klinikama iz Zagreba, Ljubljane, Basela, Lienza i Lovrana. Abdominalni kirurzi surađuju s Klinikom za abdominalnu kirurgiju u Rijeci (prof. dr. Miljenko Uravić) te KB Merkur. Ponovno se uvode operacije štitne žlijezde, u čemu se posebno angažirao prim. dr. Davor Pikot. Uvedeni su i rekonstrukcijsko-plastični zahvati dojke zaslugom dr. Renata Vidosa u suradnji s dr. Marijom Zambelijem iz Rijeke. Neurokirurzi osuvremenjuju opremu i instrumentarij, te rješavaju suvereno ozljede iz područja traume mozga, kralježnice i perifernih živaca. Uvedeno je i liječenje

sindroma kroničnih neuralgia perkutanim rizotomijom. Abdominalni kirurzi dr. Ivica Fedel i dr. Edo Matošević učinili su prve endoskopske zahvate kod karcinoma debelog crijeva. Koncem 2007. učinjeni su prvi operacijski zahvati ugradnje umjetnog koljena u suradnji s dr. Ivanom Benčićem iz Klinike za traumatologiju Zagreb. Također su učinjene prve ugradnje umjetnog kuka prednjom minimalno invazivnom tehnikom u suradnji s prof. dr. Matjažom Veselkom iz UKC Ljubljana.

U posljedne dvije godine provodi se planska stručna edukacija specijalista i specijalizanata u vidu kongresa, tečajeva i boravaka na Klinikama. Prvi put u povijesti pulske kirurgije uvedena je detaljna analiza financijskog poslovanja Djelatnosti i rada svih djelatnika, te je koncem posljednjih triju godina dr. Gusić na godišnjem skupu svih djelatnika istaknuo i nagradio najzaslužnije djelatnike Kirurgije.

Danas Kirurgija ima 134 zdravstvena djelatnika (15 specijalista opće kirurgije, 2 ortopeda, 2 neurokirurga, 3 urologa) te 11 specijalizanata (8 iz opće kirurgije, dva iz ortopedije i jedan iz urologije), 8 viših med. sestara i 93 med. sestre. Djelatnost ima 128 kirurških kreveta i 6 kreveta u jedinici intenzivnog liječenja u deset organizacijskih

Prva operacija ugradnje umjetnog kuka minimalno invazivnom tehnikom, 18. prosinca 2007.

jedinica. Rukovoditelj Djelatnosti za kirurške bolesti je dr. Nadomir Gusić, a njegov zamjenik dr. Ivica Fedel koji vrši i dužnost pomoćnika ravnatelja za medicinska pitanja. Glavna sestra Djelatnosti od 2003. je viša med. sestra Tatjana Matteoni.

Odjel za abdominalnu kirurgiju 1 ima 22 kreveta, vodi ga dr. Ivica Fedel. Na odjelu rade dr. Bojan Gluhačić i dr. Robert Radolović. Odgovorna sestra je Marija Tomulić.

Odjel za abdominalnu kirurgiju 2 ima 21 krevet za odrasle i 5 dječjih kreveta. Vodi ga dr. Edo Matošević. Na Odjelu rade, dr. Franko Marušić, dr. Roberto Jukopila. Odgovorna sestra je Zora Benazić.

Odjel za torakovaskularnu kirurgiju ima 25 kreveta. Odjel vodi mr. sc. dr. Renato Vidos, a na Odjelu rade prim. dr. Davor Pikot, dr. Irenko Srdoč i dr. Igor Mirković. Odgovorna sestra je Mirela Rokvić.

Odjel za urologiju ima 15 kreveta. Odjel vodi dr. Fabio Božac, a na Odjelu rade i dr. Sanjin Sandrić i dr. Predrag Mamontov, te specijalizant dr. Alen Kocijančić. Odgovorna sestra odjela je Milena Belci.

Odjel za traumatologiju i ortopediju ima 30 kreveta. Voditelj Odjela je dr. Nadomir Gusić, a na Odjelu još rade mr. sc. dr. Rajko Čelović, dr. Damir Kurtović, te ortopedi dr. Zdravko Laštre i dr. Robert Aladić, te spe-

cializanti ortopedije dr. Floriano Ferenaz i dr. Marin Petrinović. S posebnim ugovorom o radu na Odjelu radi i dr. Darko Matić. Odgovorna sestra je Mirjana Glavaš.

Odjel za neurokirurgiju ima 10 kreveta. Voditelj je dr. Luka Stančić. Na odjelu radi i dr. Ivan Martinović. Odgovorna sestra je Nada Černe.

Osam specijalizanata iz opće kirurgije (dr. Anthony Ban, mr. dr. Dejvis Močenić, dr. Andrej Angelini, dr. Dino Jeronić, dr. Jurica Palaversić, dr. Lino Griparić, dr. Andrej Ardalić, dr. Filip Rozman) raspoređuju se po odjelima prema planu specijalizacije.

Operacijski trakt ima 5 operacijskih dvorana u kojemu radi 21 instrumentarka s odgovornom sestrom Iris Signorelli. Godišnje se učini oko 3.800 većih operacijskih zahvata od čega oko 800 hitnih. Ambulantno se učini oko 7.000 manjih operacijskih zahvata.

Centralna sterilizacija je u sastavu Djelatnosti za kirurške bolesti. Niz godina odgovorna sestra bila je Bruna Košara. Od studenog 2007. odgovorna sestra je Vlasta Mofardin.

Poliklinika Kirurgije sastoji se od opće kirurške, urološke, neurokirurške, kolo-proktološke, torakovaskularne, traumatološke i ortopedske ambulante. Na raspo-

ganju je i endourolška sala, ambulanta za rektoskopije i manje proktološke zahvate, operacijska dvorana za manje kirurške zahvate i gipsaonica. Voditelj Poliklinike je dr. Rajka Turčinović, a odgovorna sestra je Nadia Živolić.

U Hitnom traktu bolnice rade dežurni kirurzi. Dnevno dežuraju tri kirurga sa stalnom neurokirurškom pripravnosću te sezonskom kirurškom pripravnosću. Na raspolaganju je jedna ambulanta za preglede, operacijska sala za obrade i hitnu reanimaciju, te dva kreveta u opservaciji. Odgovorna sestra je Tatjana Šterpin.

KIRURGIJA SUTRA

U skoroj budućnosti planira se daljnji razvoj svih organizacijskih jedinica u skladu sa suvremenim razvojem kirurgije i stvarnim regionalnim potrebama. Posebna će se pozornost u daljnjem razvoju Kirurgije morati posvetiti sve većem broju politraumatiziranih bolesnika, malignih bolesnika, vaskularnih bolesnika i gerijatrijskih bolesnika. U tom smislu na Traumatologiji i ortopediji u tijeku je razvoj modernih osteosintetskih tehnika, uvođenje kirurške protetike koljenog i ramenog zgloba, te minimalno invazivnih procedura za operacijsku protetiku kuka i osuvremenjivanje operacijskih uređaja i instrumenata.

Na neurokirurgiji planira se uvođenje minimalno invazivnih tehnika operacija kralježnice, uvođenje endovaskularnih metoda liječenja cerebrovaskularnih bolesti (stent i coiling), uvođenje suvremenih teh-

nika CUSA i laser disekcije intrakranijalnih supstrata te stereotaksijske intrakranijalne tehnike. Na torakovaskularnom odjelu u planu je uvođenje modernih endovaskularnih STENT procedura, distalnih mikrovascularnih bypass procedura te uvođenje zahvata na torakalnoj aorti. Također planira se povećanje broja i osuvremenjivanje zahvata u torakalnoj kirurgiji. Abdominalni kirurzi spremni su za prve endoskopske zahvate kod patološke debljine i refluksne bolesti jednjaka. U planu je i uvođenje modernih tehnika kod operacija solidnih organa abdomena. Uz klasičnu sterilizaciju u planu je i skoro uvođenje plazma sterilizacije za osjetljive instrumente čime će se uvelike poboljšati sigurnost izvođenja minimalno invazivnih operacijskih zahvata. Planirano je osuvremenjivanje pripreme operacijskih polja i standardizacija previjanja rana.

Da bi se sve ovo postiglo najvažnije je i dalje ustrajati na stručnom usavršavanju svih zdravstvenih djelatnika. Liječenje kirurških bolesnika doveli smo u okvire svjetski priznatih kriterija i u skladu je s postulatima modernih i priznatih kirurških algoritama. To potvrđuju sve analize poslovanja i zaključno mišljenje stručne komisije Hrvatske liječnike komore od 26. lipnja 2006. godine. U stručnom pogledu pulska kirurgija spremna je prihvatiti i kirurški dio zdravstvenog turizma, za što je potrebno razumijevanje šire društvene zajednice.

Godina	Bolnički liječeni pacijenti	Broj operativnih postupaka	Broj operiranih bolesnika	Postotak operiranih	Broj pregleda u Poliklinici
2007.	5.212	6.294	3.927	76%	46.244
2004.	4.203	4.372	3.178	76%	37.866
2000.	4.150	3.951	2.761	67%	33.526
1998.	4.099	3.724	2.624	64%	29.154

Iz statistike
Kirurške djelatnosti